

**Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»**

**Навчально-науковий інститут фізичної культури, спорту
та спеціальної освіти**

Кафедра гімнастики та фізкультурно-спортивних технологій

ТОДОРОВА В.Г.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ,
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДОСЛІДНИЦЬКО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ»**

Рецензенти:

БОГУСЛАВСЬКА Вікторія – доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри теорії і методики спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

ТИЩЕНКО Валерія – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту Запорізького національного університету, академік Академії наук вищої освіти України, Заслужений тренер України

Тодорова В.Г.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Дослідницько-інноваційна діяльність у сфері фізичної культури і спорту»: метод. реком. Одеса : Університет Ушинського, 2026. 44 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з обов'язкової навчальної дисципліни «Дослідницько-інноваційна діяльність у сфері фізичної культури і спорту» містять плани проведення, зміст практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти, питання до екзамену, приблизну тематику індивідуального науково-дослідного завдання та методичні рекомендації щодо їх виконання.

Рекомендовано для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності А7 Фізична культура і спорт з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних під час навчання.

© Університет Ушинського, 2026

© Тодорова В.Г.

ЗМІСТ

1.	Передмова		4
2.	Мета та завдання дисципліни		6
3.	Плани лекцій		9
4.	Методичні рекомендації до проведення практичних занять та критерії оцінювання		16
5.	Методичні рекомендації до організації самостійної роботи та критерії оцінювання		33
6.	Вимоги до індивідуального науково-дослідного завдання		38
7.	Питання до екзамену		43

1. ПЕРЕДМОВА

Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні характеризується зростанням ролі наукових досліджень, інноваційної діяльності та інтеграції освіти, науки і практики. Особливого значення ці процеси набувають у сфері фізичної культури і спорту, де наукове обґрунтування тренувальних, оздоровчих і реабілітаційних технологій виступає ключовим чинником підвищення ефективності професійної діяльності та конкурентоспроможності фахівців.

Методичні рекомендації з обов'язкової навчальної дисципліни «Дослідницько-інноваційна діяльність у сфері фізичної культури і спорту» розроблені для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності А7 Фізична культура і спорт. Вони спрямовані на формування у аспірантів системи теоретичних знань, практичних умінь та науково-дослідницьких компетентностей, необхідних для виконання самостійних наукових досліджень, впровадження інновацій та вирішення актуальних проблем галузі.

У рекомендаціях висвітлено основні підходи до організації науково-дослідницької діяльності, сучасні методи наукового пізнання, принципи академічної доброчесності, а також особливості розроблення та реалізації інноваційних проєктів у сфері фізичної культури і спорту. Значна увага приділяється формуванню навичок критичного аналізу наукових джерел, планування експериментальних досліджень, інтерпретації результатів та їх апробації у науковому та професійному середовищі.

Методичні рекомендації також орієнтовані на розвиток здатності до міждисциплінарної взаємодії, використання сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності та інтеграцію наукових результатів у практику фізичного виховання і спорту. Це відповідає вимогам підготовки доктора філософії, який має бути здатним до генерації нових знань, інноваційної діяльності та ефективної комунікації в науковому середовищі.

Структура методичних рекомендацій охоплює теоретичні положення дисципліни, практичні завдання, рекомендації до самостійної роботи, критерії оцінювання та приклади виконання науково-дослідницьких завдань. Матеріали можуть бути використані як під час аудиторних занять, так і в процесі індивідуальної наукової роботи аспірантів.

Методичні рекомендації покликані сприяти підвищенню якості підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у галузі фізичної культури і спорту, розвитку їхнього наукового потенціалу та готовності до інноваційної професійної діяльності.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Дослідницько-інноваційна діяльність у сфері фізичної культури і спорту» є формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти цілісної системи знань про методологію наукових досліджень та інноваційної діяльності, розвиток здатності до самостійного планування і проведення наукових досліджень, генерування нових наукових ідей, їх теоретичного обґрунтування та практичного впровадження у сфері фізичної культури і спорту.

Основними завданнями дисципліни є:

- формування фундаментальних знань щодо сучасних концепцій, підходів і методів наукового дослідження у сфері фізичної культури і спорту;
- оволодіння методологією організації та проведення наукових досліджень, включаючи постановку наукової проблеми, формулювання мети, завдань, гіпотез;
- розвиток умінь застосовувати сучасні методи збору, обробки та аналізу емпіричних даних;
- формування навичок використання інформаційно-комунікаційних технологій, спеціалізованих програм та наукометричних баз даних;
- набуття досвіду підготовки наукових публікацій, презентації результатів досліджень та дотримання принципів академічної доброчесності;
- формування здатності до розробки та реалізації інноваційних проєктів у сфері фізичної культури і спорту;
- розвиток критичного мислення, аналітичних здібностей і наукової рефлексії;
- забезпечення готовності до інтеграції результатів досліджень у практичну діяльність та освітній процес.

Очікувані результати вивчення дисципліни

Здобувач повинен знати:

- сучасні теоретико-методологічні засади наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту;
- принципи та етапи організації науково-дослідницької діяльності;
- класифікацію і характеристику методів наукових досліджень (теоретичних, емпіричних, статистичних);
- основи планування експерименту та обробки результатів дослідження;
- сучасні інформаційні ресурси, наукометричні бази даних і програмні засоби для аналізу даних;
- вимоги до оформлення наукових робіт, підготовки публікацій та презентації результатів;
- принципи академічної доброчесності та етики наукових досліджень;
- основи інноваційної діяльності, механізми розробки та впровадження інновацій у сфері фізичної культури і спорту;
- порядок підготовки наукових проєктів, грантових заявок і патентної документації.

Здобувач повинен уміти:

- формулювати актуальні наукові проблеми, визначати об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження;
- розробляти програму наукового дослідження та обирати адекватні методи його реалізації;
- здійснювати пошук, критичний аналіз і узагальнення наукової інформації з використанням сучасних інформаційних ресурсів;
- проводити емпіричні дослідження, збирати та обробляти дані із застосуванням сучасних статистичних методів і програмного забезпечення;
- інтерпретувати результати дослідження, формулювати обґрунтовані висновки;

- готувати наукові публікації, тези, доповіді відповідно до міжнародних стандартів;
- презентувати результати досліджень українською та англійською мовами;
- розробляти та обґрунтовувати інноваційні проєкти у сфері фізичної культури і спорту;
- здійснювати підготовку заявок на участь у грантових програмах;
- впроваджувати результати наукових досліджень у професійну діяльність.

3. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

ЛЕКЦІЯ 1. Теоретико-методологічні основи наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту

Мета лекції: Сформувати у здобувачів системне уявлення про сутність наукового пізнання, його структуру та рівні, ознайомити з сучасними методологічними підходами до наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту, а також розкрити роль міждисциплінарності у розвитку галузі.

План лекції

1. Наука як форма суспільної свідомості та вид пізнавальної діяльності
2. Наукове пізнання та його структура
3. Методологія наукових досліджень
4. Сучасні наукові підходи у сфері фізичної культури і спорту
5. Міждисциплінарний характер досліджень у фізичній культурі і спорті

Ключові поняття лекції: *наука, наукове пізнання, методологія дослідження, емпіричний рівень, теоретичний рівень, наукова теорія, науковий метод, системний підхід, міждисциплінарність, інноваційна діяльність, наукове знання, дослідницька діяльність.*

Підсумки лекції

У ході лекції здобувачі ознайомилися з основами наукового пізнання та методологією досліджень, визначили роль науки у розвитку сфери фізичної культури і спорту. Було розкрито структуру наукового знання, рівні та методи наукового дослідження, а також сучасні методологічні підходи.

Особливу увагу приділено міждисциплінарному характеру наукової діяльності, що є необхідною умовою отримання нових знань та розробки інноваційних рішень у сфері фізичної культури і спорту.

Отримані знання формують основу для подальшого опанування методів наукових досліджень і практичного застосування їх у професійній діяльності аспірантів.

ЛЕКЦІЯ 2. Організація наукового дослідження у сфері фізичної культури і спорту

Мета лекції: Сформувати у здобувачів знання про логіку та послідовність організації наукового дослідження, навчити визначати наукову проблему, формулювати мету, завдання, об'єкт, предмет і гіпотезу дослідження, а також розкрити етапи реалізації науково-дослідницької роботи у сфері фізичної культури і спорту.

План лекції

1. Поняття та загальна характеристика наукового дослідження
2. Наукова проблема та її формулювання
3. Цільовий апарат дослідження
4. Етапи організації наукового дослідження
5. Планування наукового дослідження

Ключові поняття лекції: *наукове дослідження, наукова проблема, актуальність дослідження, мета дослідження, завдання дослідження, об'єкт дослідження, предмет дослідження, гіпотеза, етапи дослідження, програма дослідження, методика дослідження, планування дослідження.*

Підсумки лекції

У ході лекції розглянуто основні підходи до організації наукового дослідження, визначено сутність і структуру цільового апарату дослідження. Здобувачі ознайомилися з принципами формулювання наукової проблеми, постановки мети і завдань, а також визначення об'єкта і предмета дослідження.

Окреслено етапи проведення наукового дослідження та особливості його планування, що забезпечують системність і логічну послідовність науково-дослідницької діяльності. Отримані знання є необхідними для подальшого опанування методів дослідження та практичної реалізації власних наукових проєктів.

ЛЕКЦІЯ 3. Методи наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту

Мета лекції: Сформувати у здобувачів системне уявлення про класифікацію та особливості застосування методів наукових досліджень, навчити обґрунтовано добирати та комбінувати теоретичні, емпіричні й статистичні методи відповідно до мети та завдань дослідження у сфері фізичної культури і спорту.

План лекції

1. Поняття методу та методики наукового дослідження
2. Класифікація методів наукових досліджень
3. Експеримент у фізичній культурі і спорті
4. Кількісні та якісні методи дослідження
5. Вимоги до вибору методів дослідження

Ключові поняття лекції: *метод наукового дослідження, методика дослідження, теоретичні методи, емпіричні методи, спостереження, експеримент, тестування, педагогічний експеримент, кількісні методи, якісні методи, валідність, надійність, моделювання, анкетування.*

Підсумки лекції

У ході лекції розглянуто сутність і класифікацію методів наукових досліджень, їх роль у пізнавальній діяльності та отриманні достовірних наукових результатів. Здобувачі ознайомилися з особливостями застосування теоретичних, емпіричних і статистичних методів у сфері фізичної культури і спорту.

Особливу увагу приділено організації експериментальних досліджень, вибору адекватних методів відповідно до мети та завдань роботи, а також забезпеченню валідності й надійності отриманих результатів.

Отримані знання є основою для практичного застосування методів у власній науково-дослідницькій діяльності та подальшого аналізу емпіричних даних.

ЛЕКЦІЯ 4. Обробка та аналіз наукових даних у сфері фізичної культури і спорту

Мета лекції: Сформувати у здобувачів систему знань і практичних уявлень щодо методів обробки, аналізу та інтерпретації наукових даних, навчити застосовувати сучасні статистичні методи та інформаційні технології для отримання достовірних результатів дослідження у сфері фізичної культури і спорту.

План лекції

1. Поняття та значення обробки наукових даних
2. Підготовка даних до аналізу
3. Статистичні методи аналізу даних
4. Використання програмного забезпечення для обробки даних
5. Інтерпретація результатів дослідження

Ключові поняття лекції: *обробка даних, аналіз даних, статистика, вибірка, середнє значення, стандартне відхилення, статистична гіпотеза, кореляція, регресія, достовірність результатів, програмне забезпечення, візуалізація даних.*

Підсумки лекції

У ході лекції здобувачі ознайомилися з основами обробки та аналізу наукових даних, визначили значення статистичних методів для отримання достовірних і обґрунтованих результатів дослідження. Розглянуто етапи підготовки даних до аналізу, основні методи статистичної обробки та сучасні програмні засоби, що використовуються у наукових дослідженнях.

Особливу увагу приділено питанням інтерпретації результатів, формулювання висновків і представлення отриманих даних у наукових роботах.

Отримані знання забезпечують здатність здобувачів ефективно працювати з емпіричними даними та застосовувати сучасні аналітичні інструменти у власній науково-дослідницькій діяльності.

ЛЕКЦІЯ 5. Наукова комунікація та академічна доброчесність у сфері фізичної культури і спорту

Мета лекції: Сформувати у здобувачів системне розуміння принципів наукової комунікації, навчити ефективно презентувати результати наукових досліджень у письмовій та усній формах, а також ознайомити з нормами академічної доброчесності та етичними стандартами наукової діяльності.

План лекції

1. Сутність і значення наукової комунікації
2. Академічне письмо
3. Публікаційна діяльність
4. Презентація результатів досліджень
5. Академічна доброчесність

Ключові поняття лекції: *наукова комунікація, академічне письмо, наукова стаття, наукометричні бази, індекс цитування, імпакт-фактор, наукова презентація, академічна доброчесність, плагіат, цитування, бібліографія, етика досліджень.*

Підсумки лекції

У ході лекції здобувачі ознайомилися з основами наукової комунікації як важливої складової дослідницької діяльності. Розглянуто вимоги до підготовки наукових текстів, структурування наукової статті та особливості академічного стилю викладу.

Особливу увагу приділено питанням публікаційної активності, зокрема роботі з міжнародними наукометричними базами та оцінюванню наукової продуктивності.

Розкрито принципи академічної доброчесності та етики наукових досліджень, що є обов'язковими для формування відповідального дослідника. Отримані знання сприятимуть ефективній науковій діяльності, підготовці публікацій і презентації результатів досліджень на високому професійному рівні.

ЛЕКЦІЯ 6. Інноваційна діяльність у сфері фізичної культури і спорту

Мета лекції: Сформувати у здобувачів цілісне уявлення про сутність інноваційної діяльності, її роль у розвитку сфери фізичної культури і спорту, а також навчити основам розробки, впровадження та оцінювання інноваційних рішень і технологій.

План лекції

1. Сутність та зміст інноваційної діяльності
2. Інноваційні технології у фізичній культурі і спорті
3. Етапи інноваційного процесу
4. Трансфер знань і технологій
5. Управління інноваційною діяльністю

Ключові поняття лекції: *інновація, інноваційна діяльність, інноваційний процес, інноваційний продукт, технології у спорті, цифрові технології, комерціалізація, інноваційний проєкт, ефективність інновацій, модернізація, управління інноваціями.*

Підсумки лекції

У ході лекції здобувачі ознайомилися із сутністю інноваційної діяльності та її значенням для розвитку сфери фізичної культури і спорту. Розглянуто сучасні інноваційні технології, що використовуються в тренувальному процесі, реабілітації та спортивній аналітиці.

Визначено основні етапи інноваційного процесу — від формування ідеї до впровадження та оцінювання її ефективності. Особливу увагу приділено трансферу знань і технологій як важливому елементу взаємодії науки і практики.

Отримані знання сприятимуть формуванню здатності здобувачів ініціювати, розробляти та реалізовувати інноваційні проєкти, що відповідають сучасним вимогам розвитку фізичної культури і спорту.

ЛЕКЦІЯ 7. Проектна діяльність і грантове забезпечення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту

Мета лекції: Сформувати у здобувачів знання та практичні навички щодо розробки, управління та реалізації наукових і інноваційних проєктів, ознайомити з принципами грантової діяльності, підготовки проєктних заявок і залучення фінансування для досліджень у сфері фізичної культури і спорту.

План лекції

1. Сутність проєктної діяльності у науці
2. Структура та етапи розробки наукового проєкту
3. Управління науковими проєктами
4. Грантова діяльність у науковій сфері
5. Підготовка грантової заявки

Ключові поняття лекції: *науковий проєкт, проєктна діяльність, інноваційний проєкт, грант, грантова заявка, фінансування досліджень, менеджмент проєкту, планування проєкту, ризики проєкту, ефективність проєкту, бюджет проєкту, донорські організації.*

Підсумки лекції

У ході лекції здобувачі ознайомилися з основами проєктної діяльності як важливого інструменту реалізації наукових досліджень та інновацій у сфері фізичної культури і спорту. Розглянуто структуру та етапи розробки наукових проєктів, принципи управління ними та оцінювання їх ефективності.

Особливу увагу приділено грантовій діяльності, що відкриває можливості для фінансування наукових досліджень, а також питанням підготовки конкурентоспроможних проєктних заявок.

Отримані знання сприятимуть формуванню у здобувачів здатності розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проєкти, залучати фінансові ресурси та ефективно управляти дослідницькою діяльністю.

4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У розділі подано методичні рекомендації щодо організації та проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Дослідницько-інноваційна діяльність у сфері фізичної культури і спорту», спрямованих на формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня професійних дослідницьких та інноваційних компетентностей.

Розкрито зміст, структуру та особливості виконання практичних завдань, які орієнтовані на розвиток умінь планування наукових досліджень, обґрунтування вибору методів, аналізу та інтерпретації результатів, підготовки наукових публікацій і розробки інноваційних проєктів. Значна увага приділяється застосуванню сучасних інформаційних технологій, роботі з наукометричними базами даних та розвитку навичок наукової комунікації.

У розділі визначено критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів, що ґрунтуються на принципах об'єктивності, прозорості та компетентнісного підходу. Наведено показники та рівні оцінювання виконання практичних завдань, що дозволяють оцінити ступінь сформованості програмних результатів навчання та фахових компетентностей.

Матеріали розділу сприяють підвищенню ефективності навчального процесу, забезпеченню системного підходу до формування дослідницько-інноваційної культури здобувачів та їх готовності до самостійної наукової діяльності.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 1. Аналіз сучасних наукових досліджень

Зміст практичного завдання: практичне заняття спрямоване на формування у здобувачів навичок пошуку, відбору, аналізу та критичного осмислення сучасних наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту.

У процесі виконання завдання аспіранти працюють із науковими публікаціями, представленими у провідних міжнародних і вітчизняних

наукометричних базах даних (Scopus, Web of Science, Google Scholar та ін.), здійснюють їх системний аналіз та оцінювання наукової значущості.

Основна увага приділяється: визначенню актуальності дослідження; аналізу мети, завдань і методів; оцінці новизни та практичної значущості результатів; виявленню сучасних наукових тенденцій у галузі.

Структура виконання практичного завдання:

1. Вибір наукової статті: пошук публікації за темою дисертаційного дослідження або суміжною проблематикою; відбір статті з фахового видання або журналу, що індексується в наукометричних базах.

2. Ознайомлення зі змістом дослідження: аналіз назви, анотації, ключових слів; визначення наукової проблеми та актуальності.

3. Аналіз структури статті: вступ (обґрунтування проблеми); методи дослідження; результати; обговорення; висновки.

4. Критичний аналіз дослідження: відповідність методів поставленим завданням; рівень обґрунтованості результатів; наявність наукової новизни; практична значущість роботи; можливі обмеження дослідження.

5. Узагальнення результатів аналізу: формулювання основних висновків; визначення перспектив подальших досліджень; зв'язок із власною науковою темою.

6. Представлення результатів: підготовка письмового аналітичного звіту; усна презентація результатів аналізу.

Особливості виконання практичного завдання:

- Самостійність і наукова доброчесність: здобувач повинен самостійно здійснювати пошук і аналіз джерел, дотримуючись правил цитування та уникнення плагіату.

- Критичне мислення: важливим є не лише опис змісту статті, а й її аналітична оцінка.

- Актуальність джерел: рекомендовано використовувати сучасні публікації (останні 3–5 років).

- Міждисциплінарний підхід: заохочується аналіз досліджень із суміжних галузей (педагогіка, медицина, психологія).
- Зв'язок із темою дисертації: результати аналізу повинні мати практичну значущість для подальшої наукової роботи здобувача.
- Використання цифрових інструментів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 2. Формулювання наукової проблеми

Зміст практичного завдання: практичне завдання спрямоване на формування у здобувачів здатності виявляти, обґрунтовувати та чітко формулювати наукову проблему в сфері фізичної культури і спорту як вихідний етап наукового дослідження.

У процесі виконання завдання аспіранти аналізують сучасний стан наукової проблематики, визначають суперечності та невирішені питання у галузі, що потребують наукового дослідження, і на цій основі формулюють актуальну наукову проблему.

Основна увага приділяється: визначенню актуальності теми; виявленню наукових протиріч; встановленню рівня розробленості проблеми; правильному формулюванню наукової проблеми.

Структура виконання практичного завдання:

1. Аналіз наукової літератури: добір сучасних джерел за обраною тематикою; огляд результатів попередніх досліджень; виявлення існуючих підходів і концепцій.

2. Визначення кола наукових питань: окреслення проблемного поля; виділення ключових аспектів досліджуваної проблематики.

3. Виявлення суперечностей: аналіз розбіжностей між теорією і практикою; виявлення недостатньо вивчених або дискусійних питань; формулювання наукової потреби у дослідженні.

4. Формулювання наукової проблеми: чітке та логічне визначення проблеми; обґрунтування її актуальності; відповідність сучасному рівню розвитку науки.

5. Формулювання теми дослідження: узгодження теми з проблемою; конкретизація напряму дослідження; урахування наукової новизни.

6. Представлення результатів: підготовка письмового обґрунтування проблеми; усний захист сформульованої проблеми.

Особливості виконання практичного завдання:

- Аналітична спрямованість: завдання передбачає не простий опис, а глибокий аналіз наукових джерел.
- Логічність і чіткість формулювань: наукова проблема має бути сформульована конкретно, без надмірної узагальненості.
- Актуальність: обрана проблема повинна відповідати сучасним тенденціям розвитку фізичної культури і спорту.
- Наукова новизна: важливо визначити, що саме є недостатньо дослідженим або новим.
- Зв'язок із дисертаційним дослідженням: сформульована проблема повинна відповідати темі майбутньої дисертації.
- Критичне мислення: аспірант має вміти оцінювати існуючі дослідження та виявляти їх обмеження.
- Дотримання академічної доброчесності: обов'язкове коректне цитування використаних джерел.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 3. Розробка програми дослідження

Зміст практичного завдання: практичне завдання спрямоване на формування у здобувачів умінь і навичок системного планування наукового дослідження у сфері фізичної культури і спорту. У процесі виконання завдання аспіранти розробляють програму власного дослідження, яка є логічно структурованим документом, що визначає основні параметри майбутньої наукової роботи.

Основна увага приділяється: узгодженню наукової проблеми, мети та завдань дослідження; обґрунтуванню методичного інструментарію; визначенню етапів і організації дослідження; забезпеченню наукової логіки та послідовності.

Структура виконання практичного завдання

1. Визначення теми дослідження: формулювання теми відповідно до наукової проблеми; конкретизація наряду дослідження; перевірка актуальності теми.

2. Формування цільового апарату дослідження: визначення мети дослідження; формулювання завдань (3–5 взаємопов'язаних завдань); визначення об'єкта та предмета дослідження; висунення гіпотези.

3. Розробка методичного забезпечення: вибір теоретичних і емпіричних методів; обґрунтування доцільності застосування методів; опис методик вимірювання та збору даних.

4. Планування організації дослідження: визначення бази дослідження (спортивні заклади, навчальні установи тощо); характеристика вибірки (кількість, вік, рівень підготовки); розробка плану проведення експерименту.

5. Визначення етапів дослідження: підготовчий етап; основний (експериментальний) етап; заключний (аналітичний) етап.

6. Очікувані результати дослідження: прогнозування наукових результатів; визначення практичного значення; перспективи впровадження.

7. Оформлення програми дослідження: підготовка структурованого письмового документа; логічна послідовність викладу; відповідність науковим вимогам.

Особливості виконання практичного завдання:

- Системність і логічність: усі елементи програми мають бути взаємопов'язаними (мета – завдання – методи).
- Наукова обґрунтованість: вибір методів і підходів повинен бути аргументованим.
- Індивідуалізація: завдання виконується з урахуванням теми дисертаційного дослідження здобувача.
- Реалістичність: план дослідження має бути здійсненим в реальних умовах.

- Чіткість формулювань: усі елементи програми подаються конкретно і без двозначності.
- Дотримання академічної доброчесності: використані джерела повинні бути належно оформлені.
- Практична спрямованість: результати повинні мати можливість застосування у професійній діяльності.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 4. Вибір методів дослідження

Зміст практичного завдання: практичне завдання спрямоване на формування у здобувачів здатності обґрунтовано обирати та застосовувати адекватні методи наукового дослідження відповідно до мети, завдань і специфіки досліджуваного об'єкта у сфері фізичної культури і спорту.

У процесі виконання завдання аспіранти здійснюють аналіз можливих методів дослідження, визначають їх доцільність і ефективність, а також формують комплекс методів для реалізації власного наукового дослідження.

Основна увага приділяється: відповідності методів поставленим завданням; поєднанню теоретичних і емпіричних підходів; забезпеченню достовірності та валідності результатів; адаптації методів до конкретних умов дослідження.

Структура виконання практичного завдання:

1. Аналіз мети та завдань дослідження: визначення дослідницьких потреб; встановлення типу дослідження (теоретичне, емпіричне, експериментальне).

2. Визначення можливих методів дослідження: добір теоретичних методів (аналіз, синтез, узагальнення, моделювання); вибір емпіричних методів (спостереження, тестування, опитування, експеримент); визначення методів збору та фіксації даних.

3. Обґрунтування вибору методів: відповідність меті і завданням дослідження; наукова доцільність і ефективність; характеристика переваг і обмежень кожного методу.

4. Формування комплексу методів: поєднання кількісних і якісних підходів; визначення послідовності застосування методів; інтеграція методів у програму дослідження.

5. Опис методики дослідження: деталізація процедур збору даних; визначення інструментарію (анкети, тести, протоколи); опис умов проведення дослідження.

6. Представлення результатів: підготовка письмового опису обраних методів; аргументований захист вибору методичного інструментарію.

Особливості виконання практичного завдання:

- Методична обґрунтованість: вибір кожного методу має бути логічно пояснений і відповідати цілям дослідження.
- Комплексність підходу: доцільно використовувати кілька взаємодоповнюючих методів.
- Орієнтація на специфіку галузі: особлива увага приділяється методам, застосовуваним у фізичній культурі і спорті (педагогічний експеримент, тестування фізичної підготовленості тощо).
- Забезпечення надійності та валідності: необхідно враховувати точність і відтворюваність результатів.
- Практична реалізованість: методи повинні бути доступними для використання в реальних умовах дослідження.
- Індивідуалізація: вибір методів здійснюється з урахуванням теми дисертаційної роботи здобувача.
- Дотримання етичних норм: врахування безпеки учасників дослідження та конфіденційності даних.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 5. Обробка експериментальних даних

Зміст практичного завдання: практичне завдання спрямоване на формування у здобувачів умінь і навичок обробки, аналізу та інтерпретації експериментальних даних, отриманих у ході наукового дослідження у сфері фізичної культури і спорту.

У процесі виконання завдання аспіранти здійснюють підготовку емпіричних даних до аналізу, застосовують базові та сучасні статистичні методи їх обробки, а також роблять обґрунтовані висновки на основі отриманих результатів.

Основна увага приділяється: систематизації та перевірці даних; застосуванню статистичних методів; використанню програмного забезпечення; інтерпретації результатів дослідження.

Структура виконання практичного завдання:

1. Підготовка експериментальних даних: збір даних відповідно до програми дослідження; перевірка повноти і достовірності інформації; кодування та впорядкування результатів у таблицях.

2. Первинна обробка даних: групування показників; оцінка початкових статистичних параметрів: міри центральної тенденції (середнє арифметичне, медіана, мода); міри розсіювання (дисперсія, середнє квадратичне відхилення, розмах вибірки).

3. Застосування статистичних методів: перевірка статистичних гіпотез; визначення достовірності відмінностей (t-критерій, критерій Стюдента тощо); кореляційний аналіз (за потреби); порівняння експериментальних і контрольних показників.

4. Використання програмного забезпечення: обробка даних у MS Excel, SPSS, Statistica або інших програмах; побудова таблиць, графіків, діаграм; автоматизація розрахунків.

5. Інтерпретація результатів: аналіз отриманих числових даних; виявлення закономірностей та тенденцій; формулювання висновків відповідно до мети дослідження.

6. Представлення результатів: оформлення результатів у вигляді таблиць і графіків; підготовка аналітичного звіту; усна презентація результатів.

Особливості виконання практичного завдання:

- Точність і достовірність: особлива увага приділяється правильності обчислень і перевірці даних.

- Логічність обробки: усі етапи (від первинної обробки до висновків) повинні бути взаємопов'язаними.
- Використання сучасних технологій: застосування цифрових інструментів є обов'язковим.
- Аналітичний підхід: важливо не лише отримати статистичні показники, а й правильно їх пояснити.
- Зв'язок із гіпотезою дослідження: результати повинні підтверджувати або спростовувати висунуту гіпотезу.
- Візуалізація результатів: використання графіків і діаграм підвищує наочність і зрозумілість даних.
- Дотримання академічної доброчесності: недопустимі фальсифікація або маніпулювання даними.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 6. Написання наукової статті

Зміст практичного завдання: практичне завдання спрямоване на формування у здобувачів умінь і навичок підготовки наукової статті як основної форми представлення результатів наукового дослідження у сфері фізичної культури і спорту.

У процесі виконання завдання аспіранти опановують структуру наукової статті, принципи академічного письма, правила оформлення результатів дослідження відповідно до вимог наукових видань, а також навички роботи з наукометричними базами та оформлення бібліографії.

Основна увага приділяється: логіці викладення наукового матеріалу; дотриманню структури статті; аргументованості та науковій новизні викладу; дотриманню принципів академічної доброчесності.

Структура виконання практичного завдання:

1. Вибір теми статті: узгодження з темою дисертаційного дослідження; визначення актуальності й наукової новизни; формулювання назви статті.
2. Визначення структури статті: вступ – постановка проблеми, аналіз останніх досліджень, мета роботи; методи – опис методів дослідження та організації експерименту; результати – представлення отриманих даних;

обговорення – інтерпретація результатів, порівняння з іншими дослідженнями; висновки – узагальнення результатів і перспективи подальших досліджень.

3. Написання тексту статті: дотримання логічної послідовності викладу; використання наукового стилю; аргументованість тверджень і висновків.

4. Робота з джерелами: підбір актуальних наукових публікацій; оформлення посилань відповідно до стандартів; складання списку літератури.

5. Оформлення результатів дослідження: подання результатів у таблицях, графіках, схемах; забезпечення наочності і зрозумілості даних.

6. Перевірка на академічну доброчесність: уникнення плагіату; коректне цитування; використання спеціалізованих академічних сервісів.

7. Підготовка до публікації: адаптація статті до вимог конкретного журналу; оформлення анотації та ключових слів (українською та англійською мовами); подання статті до наукового видання.

Особливості виконання практичного завдання:

- Наукова аргументованість: усі твердження мають базуватися на результатах дослідження й аналізі джерел.

- Структурованість: чітке дотримання логіки побудови статті.

- Актуальність і новизна: стаття повинна містити нові наукові результати або їх інтерпретацію.

- Мовна грамотність: дотримання норм наукової мови, чіткість і точність формулювань.

- Міжнародна орієнтація: бажано підготовка статті українською та англійською мовами.

- Відповідність вимогам журналу: формат, обсяг, стиль оформлення.

- Академічна доброчесність: обов'язкове дотримання етичних норм наукової діяльності.

- Практична значущість: результати мають бути корисними для розвитку фізичної культури і спорту.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 7. Підготовка наукової доповіді

Зміст практичного завдання: практичне завдання спрямоване на формування у здобувачів умінь і навичок підготовки та представлення наукової доповіді як важливої форми апробації результатів наукового дослідження.

У процесі виконання завдання аспіранти опановують принципи структурування наукової доповіді, правила побудови публічного виступу, підготовки презентаційних матеріалів, а також розвиток комунікативних навичок для ефективного представлення наукових результатів у професійному середовищі.

Основна увага приділяється: логіці та структурі усного наукового виступу; чіткості та аргументованості викладу; візуальному супроводу (презентації); комунікації з аудиторією.

Структура виконання практичного завдання:

1. Визначення теми доповіді: узгодження з темою наукового дослідження; конкретизація проблематики виступу; формулювання назви доповіді.

2. Розробка структури доповіді: вступ – актуальність теми, постановка проблеми, мета дослідження; основна частина – методи дослідження, результати та їх аналіз; висновки – узагальнення результатів, практичне значення; перспективи дослідження (за потреби).

3. Підготовка тексту виступу: складання тез доповіді; логічне структурування матеріалу; виділення ключових ідей.

4. Розробка презентаційних матеріалів: створення мультимедійної презентації (PowerPoint, Canva тощо); використання таблиць, графіків, схем; дотримання принципів візуалізації (лаконічність, наочність, читабельність).

5. Підготовка до публічного виступу: тренування виступу; дотримання регламенту (зазвичай 5–10 хвилин); розвиток навичок усної комунікації.

6. Представлення доповіді: усний захист матеріалу; відповіді на запитання; участь у науковій дискусії.

Особливості виконання практичного завдання:

- Чіткість і доступність викладу: складні наукові ідеї повинні бути представлені зрозуміло та лаконічно.
- Логічність структури: доповідь має чітку послідовність і завершеність.
- Регламентованість виступу: важливо вміти стисло подати ключові результати.
- Візуалізація інформації: ефективне використання презентаційних матеріалів підсилює сприйняття.
- Комунікативна компетентність: значну роль відіграють навички взаємодії з аудиторією.
- Академічна доброчесність: обов'язкове коректне посилання на джерела та відсутність запозичень без зазначення авторства.
- Мовна підготовка: бажано вміти представляти результати українською та англійською мовами.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 8. Розробка інноваційного проєкту

Зміст практичного завдання: практичне завдання спрямоване на формування у здобувачів здатності ініціювати, проєктувати та обґрунтовувати інноваційні рішення у сфері фізичної культури і спорту.

У процесі виконання завдання аспіранти розробляють власний інноваційний проєкт, який передбачає впровадження нових підходів, технологій або методик у професійну діяльність. Завдання поєднує науковий підхід із практичною орієнтацією та спрямоване на вирішення актуальних проблем галузі.

Основна увага приділяється: формуванню інноваційної ідеї; обґрунтуванню актуальності та новизни; плануванню реалізації проєкту; оцінюванню ефективності та результативності.

Структура виконання практичного завдання:

1. Генерація інноваційної ідеї: визначення проблеми у сфері фізичної культури і спорту; формування ідеї інноваційного рішення; аналіз сучасних тенденцій і технологій.
2. Обґрунтування проєкту: доведення актуальності та практичної значущості; визначення наукової новизни; аналіз цільової аудиторії (спортсмени, тренери, студенти тощо).
3. Формування мети та завдань проєкту: постановка мети інноваційного проєкту; визначення конкретних завдань реалізації.
4. Розробка змісту проєкту: опис інноваційного продукту або технології; визначення механізмів реалізації; опис етапів впровадження.
5. Планування ресурсів і термінів: визначення необхідних ресурсів (людських, матеріальних, фінансових); складання календарного плану; прогнозування витрат.
6. Оцінювання ефективності проєкту: визначення показників ефективності; очікувані результати; соціальний, економічний або педагогічний ефект.
7. Оцінка ризиків: визначення можливих ризиків; шляхи їх мінімізації.
8. Представлення проєкту: підготовка письмового опису; оформлення презентації; захист проєкту перед аудиторією.

Особливості виконання практичного завдання

- Інноваційність: проєкт має містити нові або вдосконалені підходи до вирішення проблеми.
- Практична спрямованість: результати повинні бути придатними до впровадження у реальні умови діяльності.
- Наукова обґрунтованість: проєкт має спиратися на результати сучасних досліджень.
- Комплексний підхід: врахування педагогічних, фізіологічних, психологічних та організаційних аспектів.

- Реалістичність: проєкт повинен бути здійсненим з урахуванням ресурсів і часу.
- Креативність і самостійність: вітаються оригінальні ідеї та нестандартні рішення.
- Орієнтація на ефективність: важливо передбачити конкретні результати.
- Командна взаємодія (за потреби): можливе виконання у малих групах.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 9. Підготовка грантової заявки

Зміст практичного завдання: практичне завдання спрямоване на формування у здобувачів знань і практичних навичок підготовки грантових заявок для отримання фінансування на проведення наукових досліджень та реалізацію інноваційних проєктів у сфері фізичної культури і спорту.

У процесі виконання завдання аспіранти ознайомлюються зі структурою грантових програм, вимогами донорських організацій, принципами підготовки конкурентоспроможної заявки та розробляють власний проєкт для подання на грант.

Основна увага приділяється: структурі та змісту грантової заявки; обґрунтуванню актуальності та значущості проєкту; плануванню бюджету і ресурсів; відповідності вимогам грантодавців.

Структура виконання практичного завдання:

1. Аналіз грантових можливостей: пошук актуальних конкурсів (національних та міжнародних); ознайомлення з умовами та вимогами грантодавців; визначення відповідності теми проєкту умовам конкурсу.

2. Формування ідеї проєкту: визначення проблеми, яку вирішує проєкт; формулювання інноваційного підходу; обґрунтування актуальності та новизни.

3. Визначення мети та завдань: чітке формулювання мети проєкту; конкретизація завдань і очікуваних результатів.

4. Розробка опису проєкту: характеристика цільової аудиторії; опис заходів і етапів реалізації; визначення методів досягнення результатів.

5. Планування бюджету: визначення витрат (заробітна плата, обладнання, матеріали); обґрунтування бюджету; співвідношення витрат і результатів.

6. Оцінювання ефективності проєкту: визначення показників ефективності (KPI); прогнозування результатів; оцінка соціального, наукового або економічного ефекту.

7. Оцінка ризиків: ідентифікація можливих труднощів; розробка стратегій їх мінімізації.

8. Оформлення грантової заявки: структуроване оформлення документа; підготовка резюме; дотримання вимог грантової програми.

9. Презентація проєкту: підготовка короткої презентації; захист заявки перед аудиторією.

Особливості виконання практичного завдання

- Відповідність вимогам грантодавця: заявка повинна чітко відповідати умовам конкретного конкурсу.

- Чіткість і переконливість: формулювання мають бути логічними, конкретними та аргументованими.

- Практична спрямованість: проєкт повинен демонструвати реальні результати та користь.

- Конкурентоспроможність: важливо підкреслити інноваційність і актуальність проєкту.

- Обґрунтованість бюджету: кожна витрата повинна бути пояснена та доцільна.

- Міждисциплінарність: заохочується інтеграція знань із суміжних галузей.

- Командний підхід: можливе залучення партнерів і співвиконавців.

- Дотримання академічної доброчесності: самостійність виконання та коректне використання джерел.

- Англомовна складова: бажано вміння підготувати заявку англійською мовою.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів з дисципліни «Дослідницько-інноваційна діяльність у сфері фізичної культури і спорту» здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості, системності та компетентнісного підходу.

Оцінювання здійснюється за такими основними показниками:

- Розуміння змісту завдання (глибина опрацювання теми, правильність інтерпретації);
- Наукова обґрунтованість (логічність, аргументованість, використання джерел);
- Практична спрямованість (здатність застосовувати знання на практиці);
- Самостійність виконання (оригінальність, відсутність запозичень);
- Повнота та структурованість відповіді;
- Точність і коректність оформлення (відповідність науковим вимогам);
- Креативність та інноваційність (за наявності проєктних завдань);
- Рівень презентації результатів (для усних виступів).

Бали (рівень)	Критерії
4 бали (високий рівень)	Завдання виконано повністю і правильно; спостерігається глибоке розуміння теми; робота відзначається логічністю, науковою аргументованістю; використано сучасні джерела та методи; результати мають

	практичну значущість; високий рівень самостійності та критичного мислення; оформлення відповідає встановленим вимогам.
3 бали (достатній рівень)	Завдання виконано в цілому правильно; є незначні недоліки в обґрунтуванні або оформленні; достатній рівень розуміння матеріалу; використано основні методи і джерела; висновки загалом правильні, але недостатньо глибокі.
2 бали (середній рівень)	Завдання виконано частково; є помилки або недоліки у логіці викладу; поверхнєве розуміння теми; недостатня аргументованість; відсутня чітка структура; обмежене використання джерел.
1 бал (низький рівень)	Завдання виконано фрагментарно; значні помилки у змісті; відсутня логіка викладу; недостатнє розуміння теми; відсутність самостійності.
0 балів (незадовільний рівень)	Завдання не виконано або виконано з грубими порушеннями; відсутнє розуміння змісту; робота містить плагіат або є формальною.

5. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Самостійна робота здобувачів є важливою складовою освітнього процесу та спрямована на формування дослідницьких, аналітичних та інноваційних компетентностей, необхідних для ефективного здійснення наукової діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

Самостійна робота забезпечує поглиблення теоретичних знань, розвиток практичних умінь, формування навичок критичного мислення, самостійного пошуку та аналізу інформації, а також підготовку до виконання дисертаційного дослідження.

Метою самостійної роботи є: поглиблення знань з методології наукових досліджень; розвиток навичок самостійного наукового пошуку та аналізу інформації; формування здатності до планування і реалізації досліджень; набуття досвіду підготовки наукових публікацій та інноваційних проєктів; підготовка до виконання дисертаційної роботи.

Самостійна робота передбачає виконання таких завдань:

- опрацювання теоретичного матеріалу лекцій;
- аналіз сучасних наукових досліджень і публікацій;
- підготовка до практичних занять;
- виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- розробка елементів власного наукового дослідження;
- підготовка наукових статей, тез доповідей;
- розробка інноваційних проєктів і грантових заявок;
- робота з науковими базами даних і цифровими ресурсами.

До основних видів самостійної роботи належать:

1. Теоретична підготовка: опрацювання лекційного матеріалу; вивчення навчальної і наукової літератури.

2. Аналітична діяльність: аналіз наукових статей і монографій; підготовка огляду літератури за темою дослідження.
3. Практична діяльність: виконання завдань практичних занять; розробка програми дослідження; підбір і обґрунтування методів дослідження.
4. Науково-дослідницька діяльність: проведення елементів власного дослідження; обробка і аналіз експериментальних даних.
5. Комунікативна діяльність: підготовка доповідей і презентацій; участь у наукових дискусіях.
6. Проєктна діяльність: розробка інноваційних проєктів; підготовка грантових заявок.

Самостійна робота здобувачів організовується на основі: чіткого планування навчального навантаження; визначення конкретних завдань і термінів їх виконання; забезпечення методичного супроводу; використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; інтеграції результатів самостійної роботи у практичні заняття.

Рекомендується: складати індивідуальний план роботи; визначати пріоритетні напрямки дослідження; систематично працювати з науковими джерелами; використовувати електронні бібліотеки та наукові бази даних.

Методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи:

- Системність: виконання завдань повинно мати регулярний характер.
- Планування: необхідно чітко розподіляти час для виконання завдань.
- Аналітичність: важливо не лише опрацьовувати матеріал, а й критично його осмислювати.
- Самостійність: виконання завдань без сторонньої допомоги.
- Використання сучасних ресурсів: електронні бібліотеки, наукометричні бази, цифрові інструменти.
- Академічна доброчесність: обов'язкове дотримання етичних норм і правил цитування.
- Зв'язок із науковою темою: всі завдання бажано виконувати відповідно до теми дисертації.

Форми контролю самостійної роботи:

- перевірка виконаних практичних завдань;
- оцінювання індивідуальних робіт;
- усні опитування та презентації;
- тестовий контроль;
- захист наукових проєктів та досліджень.

У результаті самостійної роботи здобувач повинен:

- володіти сучасними знаннями з методології наукових досліджень;
- вміти працювати з науковими джерелами та базами даних;
- здійснювати самостійний науковий пошук;
- планувати та реалізовувати дослідження;
- аналізувати та інтерпретувати результати;
- готувати наукові публікації та доповіді;
- розробляти інноваційні проєкти та грантові заявки.

Критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи (0–4 бали): оцінювання результатів самостійної роботи здобувачів здійснюється за компетентнісним підходом із урахуванням якості виконання завдань, рівня самостійності, аналітичності мислення та практичної спрямованості отриманих результатів.

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

- рівень засвоєння теоретичного матеріалу;
- повнота та правильність виконання завдання;
- здатність до аналізу й узагальнення інформації;
- обґрунтованість висновків;
- самостійність виконання роботи;
- використання сучасних наукових джерел;
- логічність і структурованість подання матеріалу;
- дотримання вимог академічної доброчесності;
- практична значущість результатів;

- культура оформлення роботи.

Бали (рівень)	Критерії
4 бали (високий рівень)	Завдання виконано повністю, чітко й у повному обсязі; продемонстровано глибоке розуміння теоретичного матеріалу; наявний самостійний аналіз і критичне осмислення інформації; використано сучасні наукові джерела (у т.ч. міжнародні); висновки обґрунтовані, логічні, мають практичну значущість; робота відзначається високим рівнем самостійності та креативності; оформлення відповідає встановленим вимогам.
3 бали (достатній рівень)	Завдання виконано в основному правильно; продемонстровано розуміння матеріалу на достатньому рівні; можливі незначні недоліки в аналізі або аргументації; використано обмежену кількість джерел; висновки загалом правильні, але не завжди достатньо глибокі; окремі неточності в оформленні.
2 бали (середній рівень)	Завдання виконано частково; матеріал засвоєно поверхнево; відсутній або слабкий аналіз інформації; висновки недостатньо обґрунтовані або неповні; робота має порушення логіки та структури; обмежена самостійність виконання.
1 бал (низький рівень)	Завдання виконано фрагментарно; наявні суттєві помилки у змісті; відсутнє розуміння основних положень; відсутній аналіз і узагальнення; робота несистемна та логічно

	неструктурована; мінімальний рівень самостійності.
0 балів (незадовільний рівень)	Завдання не виконано або виконано формально; матеріал не засвоєно; відсутні висновки; робота містить грубі помилки або плагіат; не відповідає вимогам до виконання.

6. ВИМОГИ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) у формі наукової доповіді є одним із ключових видів самостійної роботи здобувачів та спрямоване на формування дослідницьких, аналітичних і комунікативних компетентностей.

Наукова доповідь передбачає самостійне опрацювання наукової проблеми, аналіз сучасних досліджень, обґрунтування власної позиції та публічне представлення результатів.

Вимоги до змісту наукової доповіді

Наукова доповідь повинна:

- відповідати тематиці навчальної дисципліни та/або дисертаційного дослідження здобувача;
- містити чітко сформульовану наукову проблему;
- відображати сучасний стан досліджуваного питання (із використанням актуальних джерел, бажано останніх 3–5 років);
- включати теоретичний аналіз і, за можливості, елементи власного дослідження;
- містити аргументовані висновки та практичні рекомендації;
- характеризуватися логічністю, послідовністю та науковою обґрунтованістю.

Рекомендована структура наукової доповіді:

1. Титульна інформація: тема доповіді; ПІБ здобувача; спеціальність; науковий керівник (за наявності).
2. Вступ: актуальність теми; постановка проблеми; мета і завдання доповіді.
3. Основна частина: аналіз наукових джерел; характеристика основних підходів до проблеми; виклад результатів дослідження (власних або узагальнених); обґрунтування отриманих результатів.

4. Висновки: узагальнення основних результатів; практичне значення; перспективи подальших досліджень.
5. Список використаних джерел оформлений відповідно до встановлених стандартів.

Вимоги до оформлення письмової частини:

- обсяг: 10–15 сторінок друкованого тексту;
- мова: українська (або англійська – за погодженням);
- шрифт: Times New Roman, 14 pt;
- міжрядковий інтервал: 1,5;
- поля: стандартні (2–2,5 см);
- обов’язкове дотримання наукового стилю викладу;
- наявність посилань на використані джерела;
- відповідність вимогам академічної доброчесності.

Вимоги до усної доповіді:

- тривалість виступу: 5–10 хвилин;
- чітка логічна структура виступу;
- виділення основних результатів і висновків;
- аргументованість і доступність викладу;
- готовність відповідати на запитання.

Вимоги до презентації:

- кількість слайдів: 8–12;
- логічна структура (вступ, зміст, висновки);
- мінімальний текст, акцент на ключових положеннях;
- використання таблиць, графіків, схем;
- єдиний стиль оформлення;
- читабельність та наочність інформації.

Вимоги до академічної доброчесності

Здобувач зобов’язаний:

- виконувати роботу самостійно;
- коректно використовувати та цитувати джерела;

- уникати плагіату, фабрикації та фальсифікації даних;
- дотримуватися етичних норм наукової діяльності.

ТЕМИ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ (ІНДЗ)

1. Сучасні методологічні підходи у дослідженнях фізичної культури і спорту
2. Проблеми формування наукової новизни у дослідженнях у галузі фізичної культури
3. Теоретичні та емпіричні методи: можливості інтеграції у спортивній науці
4. Організація педагогічного експерименту у фізичній культурі і спорті
5. Міждисциплінарні дослідження: виклики та перспективи
6. Інноваційні технології у підготовці спортсменів
7. Цифровізація тренувального процесу: сучасні тенденції
8. Інноваційні підходи до фізичного виховання студентської молоді
9. SMART-технології у фізичній культурі і спорті
10. Сучасні методи обробки даних у спортивній науці
11. Використання статистичного аналізу в дослідженнях фізичної підготовленості
12. Аналіз ефективності тренувального процесу на основі даних
13. Використання програмного забезпечення для аналізу спортивних результатів
14. Інноваційні підходи до підвищення фізичної працездатності спортсменів
15. Сучасні методи контролю фізичної підготовленості
16. Фізична активність як чинник здоров'я: наукові підходи
17. Персоналізація тренувального процесу
18. Моніторинг функціонального стану спортсменів
19. Психологічні чинники ефективності спортивної діяльності

20. Інноваційні методики мотивації до занять фізичною культурою
21. Формування здоров'язбережувальної компетентності
22. Роль коучингу у підготовці спортсменів
23. Освітні інновації у підготовці фахівців з фізичної культури
24. Інноваційні технології фізичної реабілітації
25. Використання фізичної культури у відновленні здоров'я
26. Реабілітаційні програми у спорті
27. Функціональна оцінка стану організму в умовах фізичних навантажень
28. Фітнес-технології як інструмент оздоровлення населення
29. Академічне письмо та публікаційна активність науковця
30. Наукометричні бази даних у діяльності дослідника
31. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях
32. Публікаційні стратегії молодого науковця
33. Презентація наукових результатів у міжнародному середовищі
34. Розробка інноваційних проєктів у сфері спорту
35. Грантова діяльність у наукових дослідженнях
36. Управління науковими проєктами
37. Комерціалізація результатів наукових досліджень
38. Стартапи у сфері фізичної культури і спорту

Рекомендації щодо вибору теми:

- обирати тему відповідно до дисертаційного дослідження;
- орієнтуватися на сучасні наукові тренди (digital, innovation, health);
- забезпечити міждисциплінарність;
- враховувати можливість практичного застосування результатів.

Оцінювання наукової доповіді здійснюється за такими ключовими критеріями:

1. Актуальність і наукова обґрунтованість теми
2. Якість аналізу наукових джерел

3. Логічність і структурованість викладу
4. Рівень самостійності та аналітичності
5. Інноваційність та практична значущість
6. Якість оформлення письмової роботи
7. Презентація (дизайн, наочність)
8. Усна доповідь і відповіді на запитання

Бал	Критерії
8	Доповідь виконана на високому науковому рівні. Тема повністю розкрита, наявний глибокий аналіз джерел, аргументовані висновки, інноваційні ідеї. Відмінна структура, якісна презентація, впевнений захист, змістовні відповіді.
7	Матеріал добре опрацьований, незначні недоліки в аналізі або структурі. Висновки правильні, презентація якісна, відповіді на запитання достатньо обґрунтовані.
6	Доповідь у цілому правильна, але з окремими недоліками (обмежений аналіз, недостатня глибина висновків). Презентація відповідає вимогам.
5	Тема розкрита частково, аналіз поверхневий, є недоліки в структурі або логіці. Висновки загальні. Презентація має недоліки.
4	Матеріал подано фрагментарно, слабка аргументація, недотримання структури. Поверхнєве розуміння теми.
3	Значні помилки у змісті, слабкий аналіз, відсутня логіка викладу. Недостатній рівень презентації.
2	Робота виконана частково, відсутній науковий підхід, матеріал не структурований.
1	Фрагментарне виконання, відсутність аналізу, грубі помилки.
0	Доповідь не виконана або містить плагіат/не відповідає вимогам.

7. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Наука як система знань і вид пізнавальної діяльності.
2. Сутність і структура наукового пізнання.
3. Рівні наукового пізнання: емпіричний і теоретичний.
4. Методологія наукових досліджень: поняття та рівні.
5. Сучасні наукові підходи у сфері фізичної культури і спорту.
6. Міждисциплінарний характер наукових досліджень.
7. Поняття та види наукових досліджень.
8. Наукова проблема: сутність та етапи формулювання.
9. Актуальність і наукова новизна дослідження.
10. Мета і завдання дослідження: правила формулювання.
11. Об'єкт і предмет дослідження: співвідношення та приклади.
12. Гіпотеза дослідження: сутність, види та вимоги.
13. Етапи організації наукового дослідження.
14. Програма наукового дослідження: структура та зміст.
15. Поняття методу та методики дослідження.
16. Класифікація методів наукових досліджень.
17. Теоретичні методи дослідження (аналіз, синтез, узагальнення).
18. Емпіричні методи дослідження у фізичній культурі і спорті.
19. Педагогічний експеримент: організація та проведення.
20. Кількісні та якісні методи дослідження.
21. Надійність і валідність результатів дослідження.
22. Вимоги до вибору методів дослідження.
23. Поняття та етапи обробки експериментальних даних.
24. Перевірка статистичних гіпотез.
25. Кореляційний і регресійний аналіз у спортивній науці.
26. Використання програмного забезпечення для аналізу даних.
27. Інтерпретація результатів дослідження.
28. Візуалізація наукових даних.

29. Наукова комунікація: поняття та форми.
30. Академічне письмо: принципи і вимоги.
31. Структура наукової статті
32. Наукометричні бази даних (Scopus, Web of Science).
33. Індекс цитування та імпакт-фактор.
34. Академічна доброчесність: принципи та порушення.
35. Плагіат: види та способи запобігання.
36. Презентація результатів наукових досліджень.
37. Сутність і види інновацій у фізичній культурі і спорті.
38. Інноваційний процес: етапи та особливості.
39. Сучасні інноваційні технології у спорті.
40. Цифрові технології у фізичній культурі і спорті.
41. Трансфер знань і технологій.
42. Оцінка ефективності інновацій.
43. Управління інноваційною діяльністю.
44. Поняття та види наукових проєктів.
45. Етапи розробки інноваційного проєкту.
46. Управління науковими проєктами.
47. Ризики у проєктній діяльності.
48. Грантова діяльність у науці.
49. Джерела фінансування наукових досліджень.
50. Структура грантової заявки.
51. Типові помилки під час підготовки грантових заявок.